

Kombinování klasifikátorů

Ensamble based systems

Rozhodování z více hledisek

- ❖ V běžném životě se často snažíme získat názor více expertů, než přijmeme závažné rozhodnutí:
  - ◆ Před operací se radíme s více lékaři
  - ◆ Před koupí nového vozu si přečteme recenze na několik různých produktů téže třídy
  - ◆ Při hledání místa nás zajímají reference na budoucího zaměstnavatele
- ❖ Proč nepoužít stejnou strategii i při automatizaci rozhodování?
- ❖ Tento přístup má ve strojovém učení mnoho různých jmen:
  - ◆ Multiple classifier systems,
  - ◆ committee of classifiers,
  - ◆ mixture of experts,
  - ◆ ensemble based systems

Klasifikátor jako kombinace více klasifikátorů

Kombinace klasifikátorů (konzilium) si v řadě aplikací vede velmi úspěšně ve srovnání s jednodruhovými systémy

- ❖ Otázky spojené s návrhem kombinovaných klasifikátorů:
  - (i) jak volit individuální základní (*base*) klasifikátory ?
  - (ii) jak kombinovat jejich výsledky?

Příklady současných postupů

- ◆ **Bagging, boosting, AdaBoost**, postupná (stacked) generalizace a hierarchická směs expertů
- ◆ Běžně používaná **pravidla pro kombinaci výsledků**
- ◆ Algebraická kombinace, hlasování, *behavior knowledge space* & rozhodovací vzory (*decision templates*)

Proč kombinovat klasifikátory ?

❖ **Statistické důvody**

- ◆ Množina různých klasifikátorů s podobným výkonem při trénování může mít rozdílné generalizační schopnosti
- ◆ Kombinací výsledků více klasifikátorů zmenšujeme riziko toho, že si zvolíme opravdu špatné řešení

❖ **Rozsáhlé objemy dat**

- ◆ Jeden SW systém nemusí pojmout všechna zpracovávaná data. Pak je vhodné použít současně více klasifikátorů na různé výběry z dat a jejich výsledky kombinovat.

❖ **Malé objemy dat**

- ◆ Kombinace je výhodná i v tomto případě: resampling techniques

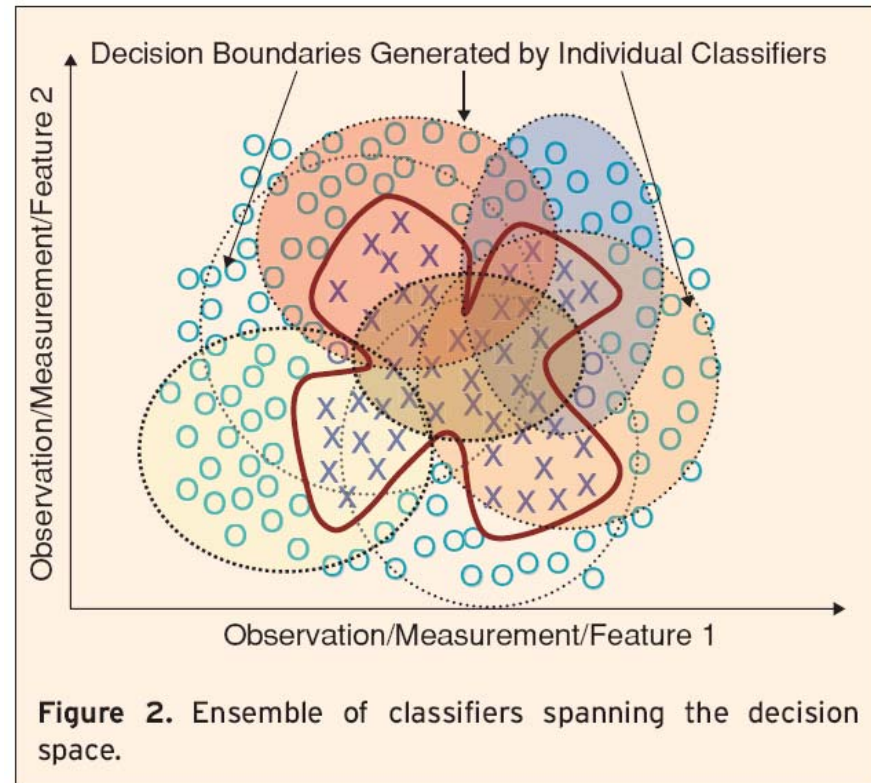
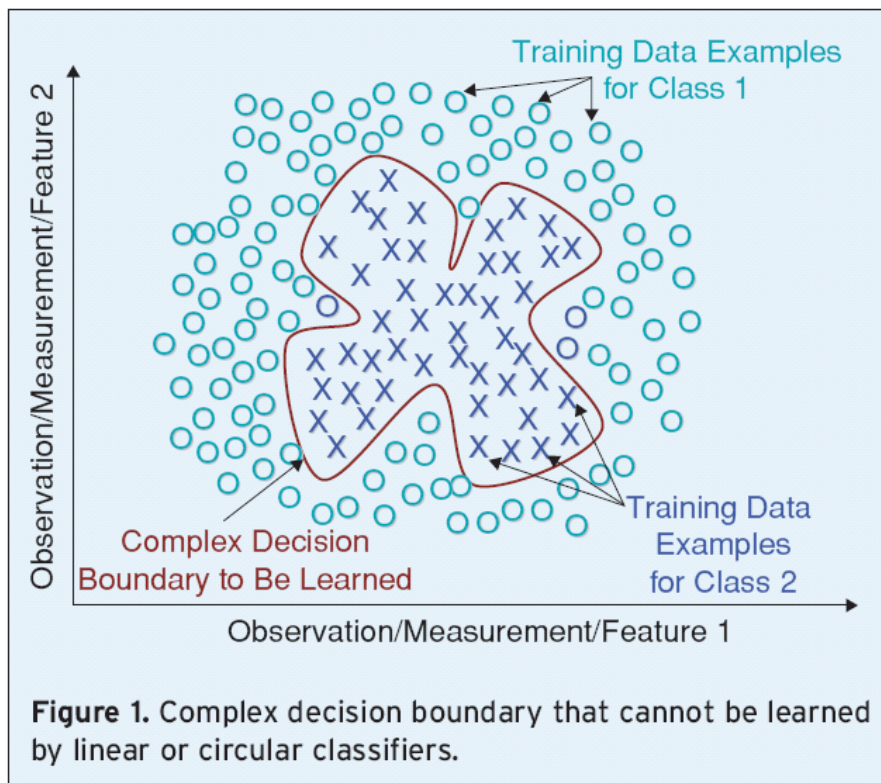
❖ **Nejednotný formát dat – viz [data fusion](#)**

Proč kombinovat klasifikátory ?

Rozděluj a panuj!

- ◆ Rozděľ data do menších lépe popsatelných skupin.
- ◆ Nechej každý klasifikátor zvládnout jen jednu z těchto skupin

Kdy ještě kombinovat klasifikátory ?

❖ Sdružování dat (data fusion)

- ◆ Máme-li několik souborů dat z více zdrojů, v nichž jsou použity **různé typy atributů** zcela odlišného charakteru (heterogeneous features), může být naučení jediného klasifikátoru velmi obtížné (např. pro pacienta máme MRI data, EEG záznam, laboratorní testy,..)
- ◆ Problém s **chybějícími údaji!**
- ◆ Řada aplikací úspěšně využívá kombinací klasifikátorů pro rozhodování nad různorodými daty - data fusion applications

Něco z historie

- ❖ První návrh postupu využívajícího kombinaci klasifikátorů: Dasarathy and Sheela (1979)
- ❖ Schapire (1990) dokázal, že velmi dobrý (*strong*) klasifikátor může vzniknout kombinací více průměrných (*weak*) klasifikátorů pomocí „boosting“; předchůdce algoritmu AdaBoost
- ❖ **2 přístupy ke vzniku různorodých klasifikátorů :**
  - ♦ **Výběr klasifikátoru** Každý klasifikátor je natrénován tak, aby se stal expertem v nějaké **části definičního oboru** uvažovaných příkladů; 1 či více lokálních expertů může být vyzváno, aby navrhli řešení (rozhodnutí) pro „svou část“. **Jak vybírat** vhodné části def.oboru?
  - ♦ **Fúze klasifikátorů** (*classifier fusion*). Všechny klasifikátory jsou **trénovány nad celým definičním oborem**; fúze pak znamená sdružení jednotlivých slabších klasifikátorů tak, aby vznikl jeden výrazně lepší.
- ❖ **Jak kombinovat výsledky?**

Různorodost použitých klasifikátorů

❖ **Cíl:** vytvořte mnoho klasifikátorů vhodných pro kombinování.

Intuice: Pokud každý klasifikátor dělá poněkud jiný typ chyb, pak jejich kombinace může být výhodná!

Potřebujeme tedy klasifikátory takové, že

- ♦ dávají relativně dobré výsledky,
  - ♦ mají vzájemně dost různé rozhodovací hranice (*dec. boundaries*)
- Taková množina klasifikátorů se nazývá různorodá (*diverse*)

❖ **Jak zajistit vznik různorodé množiny**

klasifikátorů? Individuální klasifikátory jsou trénovány nad různými trénovacími množinami dat, které jsou získány např. pomocí technik jako

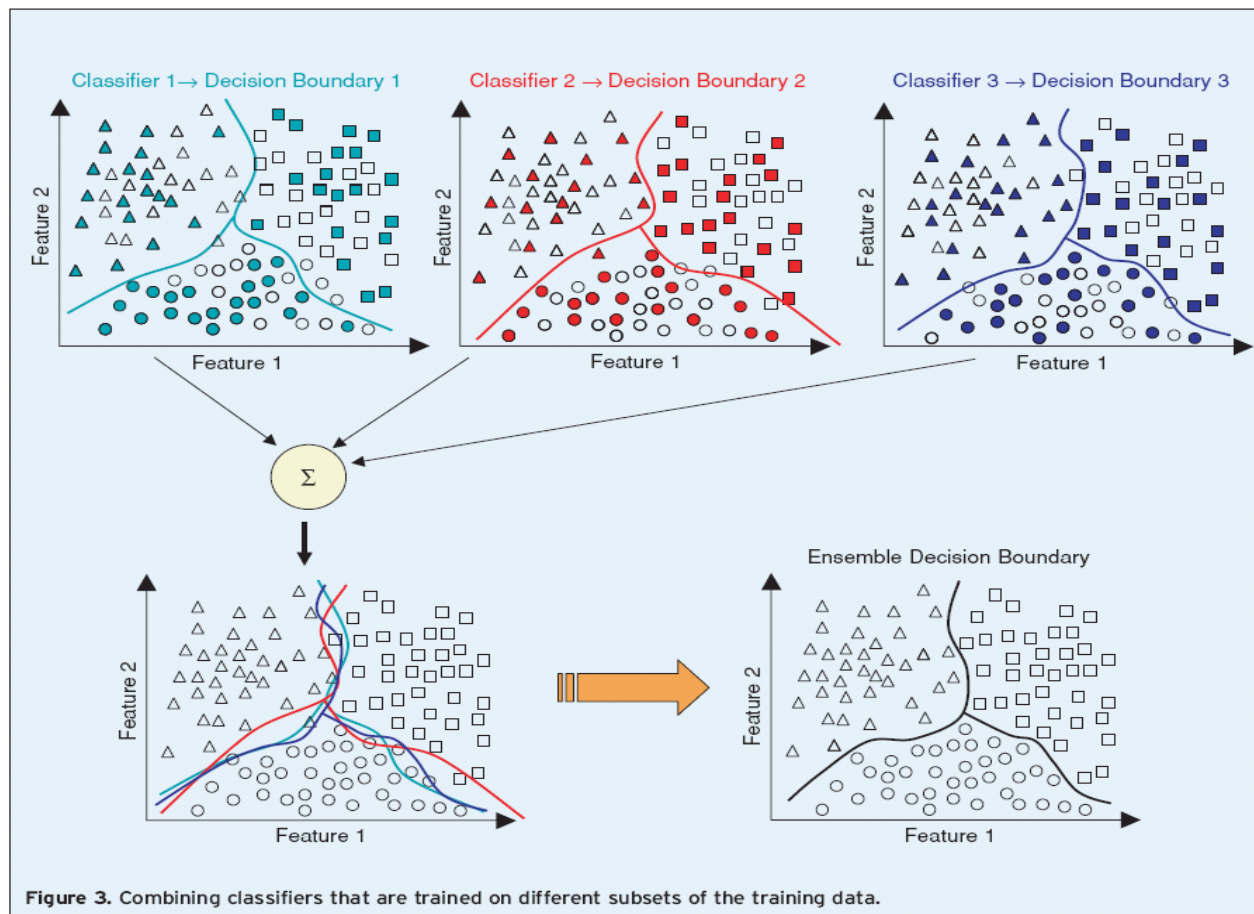
- ❖ **Násobné dělení**
- ❖ **Vzorkovací (*resampling*) techniky:** bootstrapping nebo bagging – trénovací podskupiny jsou vybírány náhodně (s navracením) z výchozí dat

Vzorkování s navrácením

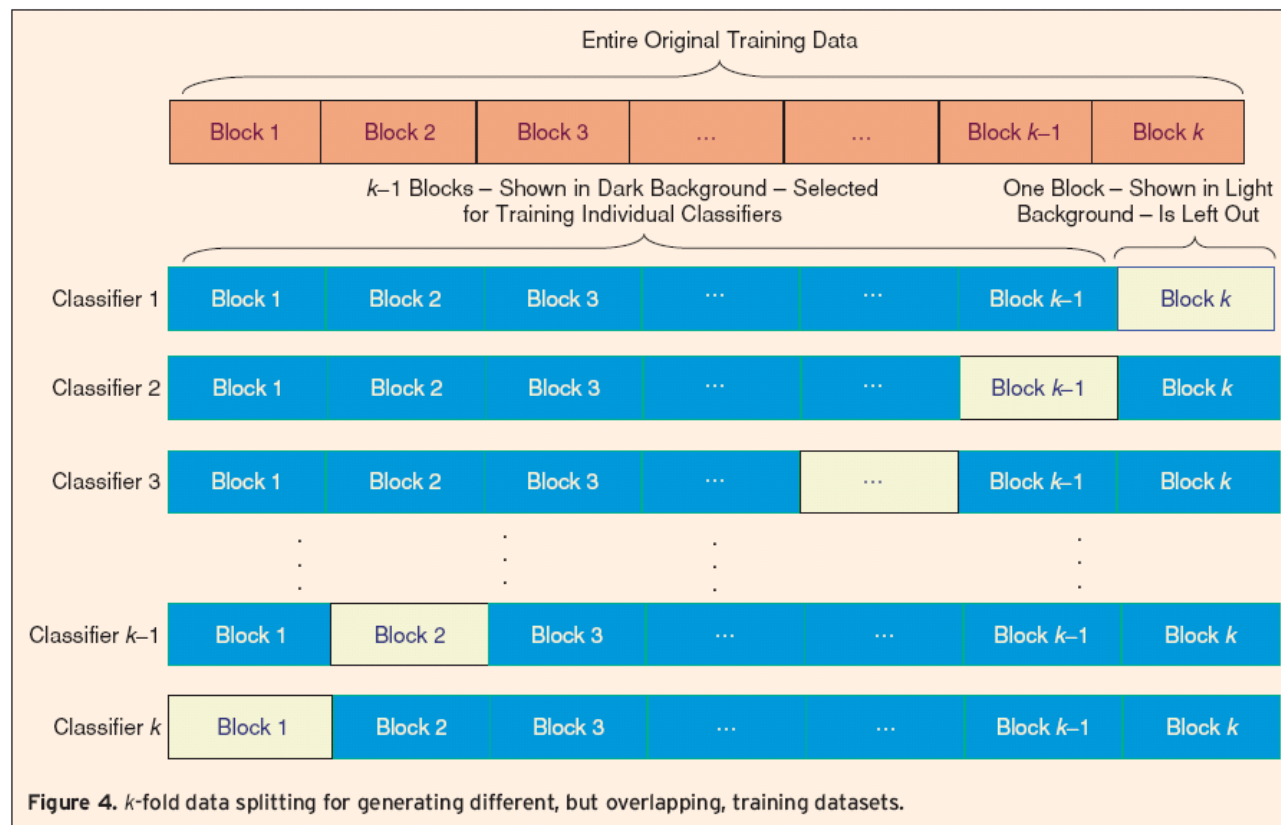
Náhodně vybrané & překrývající se trénovací skupiny jsou použity pro vznik 3 klasifikátorů, jejichž rozhodnutí se pak kombinuje v jediném, které je přesnější než každé z nich samostatně!

Jackknife čili k -násobné rozdělení dat

Celý výchozí soubor dat je rozdělen do k stejně velkých disjunktních bloků; každý klasifikátor je trénován na skupině dat vzniklé z původních vynecháním jednoho bloku

† Další cesty k různorodosti

- ❖ Kombinace rozhodnutí **různých typů klasifikátorů** (např. vícevrstvý perceptron - MLP, rozhodovací strom, neuronová síť NN, SVM)
- ❖ Tentýž typ klasifikátoru lze použít s **různými výchozími hodnotami parametrů**
  - ◆ U MLP nebo NN je rozdíl dán výchozími vahami různých hran, volbou architektury, atd.
  - ◆ U rozhodovacích stromů můžeme měnit volbu diskretizace atributů, kritérium větvení, způsob prořezávání stromu, maximální hloubku stromu ...
  - ◆ Změny výchozích parametrů ovlivňují (ne)stabilitu výsledného klasifikátoru (lokální minimum)
- ❖ Různorodosti lze dosáhnout i tím, že pro učení nepoužijeme popis objektu všemi atributy, ale jen jejich náhodně vybranou částí:
metoda náhodného podprostoru (*random subspace*)

Bagging, zkratka za bootstrap aggregating

Jedna z nejstarších metod pro tvorbu souboru klasifikátorů

- ❖ Velmi intuitivní metoda jednoduchá na implementaci, s překvapivě dobrými výsledky:
  - ◆ **Velké množství** (řekněme 200) trénovacích podmnožin je náhodně vybráno – s náhradou – z výchozích trénovacích dat
  - ◆ Každá z těchto trénovacích podmnožin je použita pro vygenerování klasifikátoru (tentýž typ pro všechny podmnožiny)
  - ◆ Výsledné jednotlivé **klasifikátory se kombinují hlasováním**
- ❖ Bagging je zvláště **atraktivní pro malé soubory trénovacích dat**, protože relativně velká část dat se dostane do každé trénovací podmnožiny

Pseudokód pro bagging

Vstup: $E := \emptyset$

Správně klasifik. trénovací data S zařazená do tříd z množiny $\Omega = \{\omega_1, \dots, \omega_C\}$.

Alg. stroj. učení **ASU**. Celé číslo T rovné počtu iterací a F díl pro bootstrap. *

Dělej $t = 1, \dots, T$

- Vytvoř pomocí bootstrapping repliku S_t trén. dat S odpovídající dílu F
- Aplikací **ASU** na S_t vytvoř hypotézu (klasifikátor) h_t
- Přidej klasifikátor h_t do vytvářeného souboru klasifikátorů) E

Použití souboru E pro hlasování o zařazení neklasifikované instance x :

- Necht' $v_{t,j} = 1$ právě tehdy, když hypotéza h_t zařadí x do třídy j (jinak je 0)
- Vypočti celkový počet hlasů $V_j = \sum_{t=1..T} v_{t,j}$ pro jednotlivé třídy $j = 1, \dots, C$
- Zařad' x do třídy, jejíž počet hlasů je nejvyšší

* F určuje, kolik prvků budeme brát z původní množiny mohutnosti N v %:
při metodě **bootstrapping** vybíráme $N * F / 100$ prvků s navrácením.

Variace na téma „bagging“

Náhodný les vzniká kombinací klasifikátorů ve tvaru rozhodovacích stromů s odlišnou volbou trénovacích parametrů

- ◆ Tyto parametry mohou odpovídat změně trénovacích dat jako je tomu u bagging (*bootstrapped replicas of the training data*),
- ◆ Nebo také mohou být důsledkem volby *jiné podmnožiny sledovaných atributů* jako v případě metod s náhodným podprostorem (*random subspace methods*)
- ◆ ...

Boosting (vylepšování)

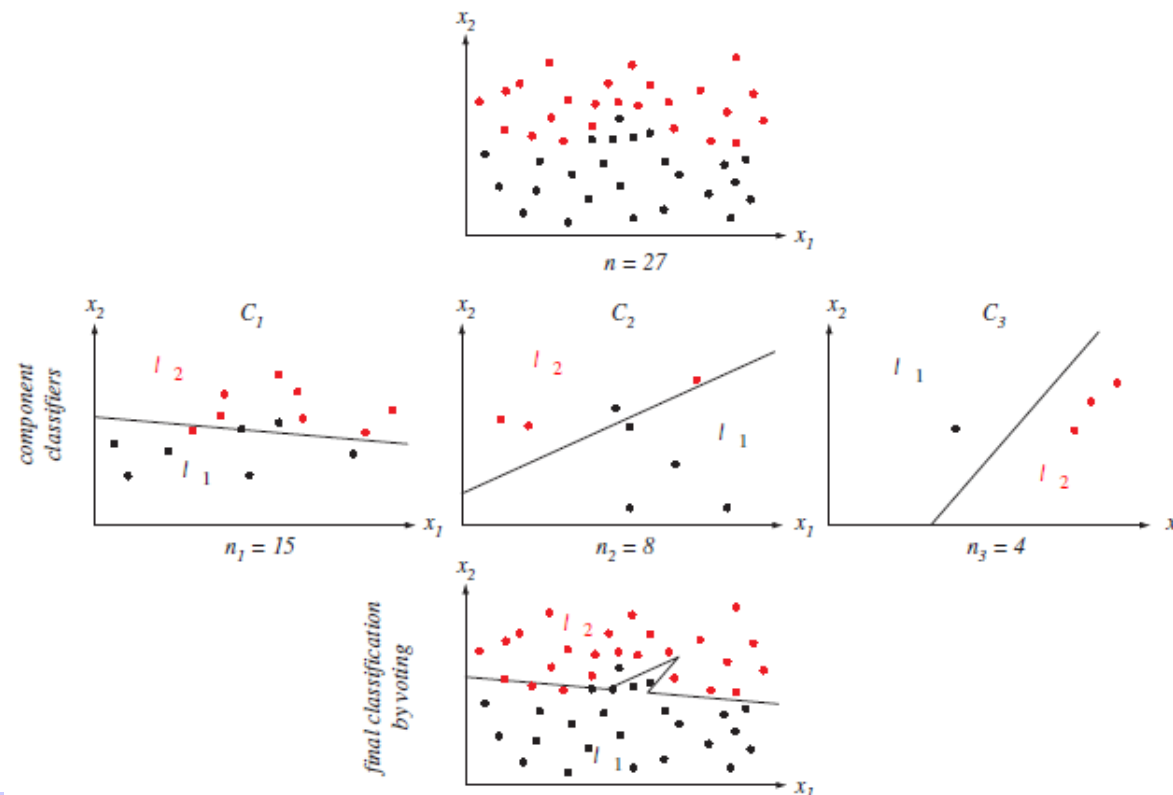
- ❖ Snaží se vylepšit výkon slabého klasifikátoru (*weak learner*) a tak udělat z něj udělat silný (*strong*) klasifikátor
- ❖ **Boosting** se opírá o soubor binárních klasifikátorů, které vznikají cíleným vzorkováním dat a jsou kombinovány pomocí hlasování
  - ◆ Postupné vzorkování je strategicky zaměřováno tak, aby každý nový vzorek obsahoval data nejpodstatnější pro další rozhodnutí
- ❖ Boosting vytváří **3 slabé** (dobré, ale ne skvělé) **klasifikátory**:
  1. První klasifikátor **C1** je natrénován na náhodně vybrané podmnožině **T1** výchozích trénovacích dat
  2. Trénovací množina **T2** pro tvorbu druhého klasifikátoru **C2** je vybrána jako **nejinformativnější množina** vzhledem k výsledkům klasifikátoru **C1**: polovinu dat v **T2** klasifikuje **C1** správně, druhou polovinu tvoří ty příklady, na kterých **C1** dělá chybu
  3. Třetí klasifikátor **C3** je natrénován na těch instancích trénovacích dat, na kterých se klasifikace **C1** & **C2** liší

Boosting

- ❖ Uvažujme případ, kdy **ASU** (alg.stroj.učení) hledá **lineární hranici** postupem minimalizace čtverců odchylek
- ❖ Hlasující trojice má vždy lepší klasifikační přesnost než každý z klasifikátorů samostatně

AdaBoost

- ❖ **AdaBoost** (1997) zobecňuje boosting. **AdaBoost.M1** pracuje dokonca s problémy, kde sa vyskytuje viac tried
- ❖ AdaBoost generuje množinu hypotéz (klasifikátorů), ktoré kombinuje **váženým hlasovaním** o zařazení do tříd tak, jak je navrhuje jednotlivé klasifikátory
- ❖ Hypotézy vznikají natrénováním slabších klasifikátorů nad **vzorky dat, které iterativně mění distribuci trénovacích dat** tak, že postupně **zvýhodňují dosud špatně klasifikované instance**: Tedy postupně vznikající klasifikátory jsou trénovány na stále obtížněji klasifikovatelných instancích dat

Pseudokod pro AdaBoost.M1

Vstupy: Množina $\mathbf{N}$ příkladů $\mathbf{S} = \{x_i, y_i\}_{i \leq N}$ klas. do tříd $y_i \in \Omega$, kde $\Omega = \{\omega_1, \dots, \omega_c\}$

Slabý algoritmus strojového učení **ASU**

Parametr T specifikující maximální plánovaný počet iterací

Iniciace: Distribuce $\mathbf{D}_1(i) = 1/N$ pro $i=1, \dots, N$

Pracovní cyklus pro $t=1, \dots, T$:

1. Vyber z $\mathbf{S}$ trénovací množinu $\mathbf{S}_t$ podle distribuce $\mathbf{D}_t$
2. Použij algoritmus ASU na $\mathbf{S}_t$ a vytvoř tak hypotézu (klasifikátor) h_t
3. Vypočti chybu ε_t hypotézy h_t na množině $\mathbf{S}$ takto: $\varepsilon_t = \sum_{(i \leq N \text{ a } h_t(x_i) \neq y_i)} \mathbf{D}_1(i)$
4. Pokud $\varepsilon_t > 1/2$, pak $T=t$ a KONEC CYKLU
jinak polož $\beta_t = \varepsilon_t / (1 - \varepsilon_t)$ a definuj novou distribuci $\mathbf{D}_{t+1}$, která sníží váhu správně klasifikovaných příkladů ($\mathbf{D}_{t+1}$ je definováno pomocí funkce $\mathbf{F}_{t+1}(i)$ a čísla $\mathbf{Z}_{t+1}$ zavedených níže) :

$$\mathbf{F}_{t+1}(i) = \mathbf{D}_t(i) * \begin{cases} \beta_t, & \text{pro } h_t(x_i) = y_i \\ 1 & \text{jinak} \end{cases}, \mathbf{Z}_{t+1} = \sum_{(i \leq N)} \mathbf{F}_{t+1}(i), \mathbf{D}_{t+1}(i) = \mathbf{F}_{t+1}(i) / \mathbf{Z}_{t+1}$$

Závěrečné rozhodnutí – vážené hlasování pro neklasifikovanou instanci $\mathbf{x}$

1. Získej pro instanci $\mathbf{x}$ celkový počet hlasů pro jednotlivé třídy ω_k vážený „kvalitou“ klasifikátoru $\mathbf{V}_k = \sum_{(t \leq T: h_t(x_i) = \omega_k)} \log(1/\beta_t)$
2. Instanci $\mathbf{x}$ přiřaď třídu s nejvyšší vahou!

Pozor - v dolních indexech je použit zjednodušený zápis:
místo x_i se píše x_i , podobně i pro další např. místo $h_t(x_i)$ se píše $h_t(x_i)$

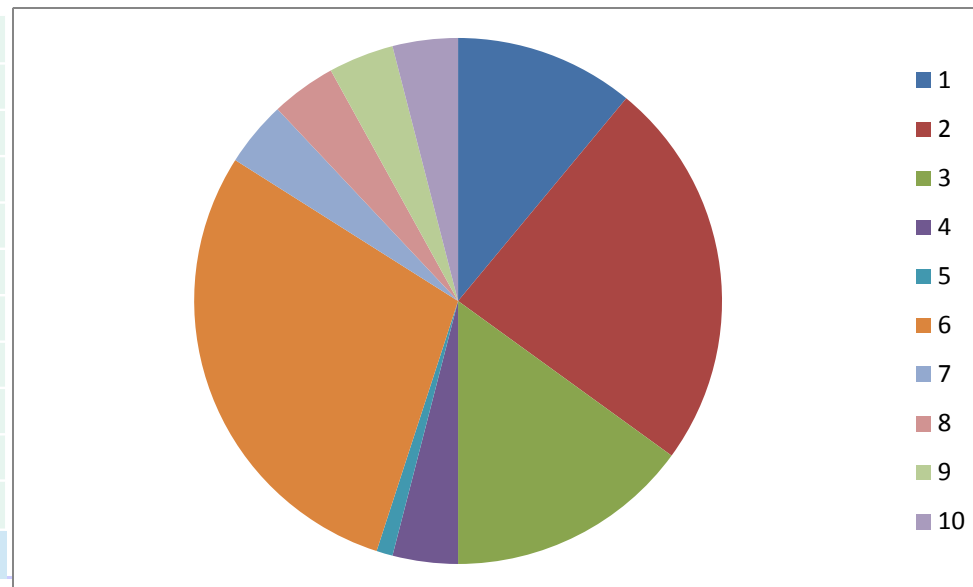

Výběr podle distribuční funkce: Jak se používá princip ruletového kola?

Každému prvku x_i výchozí množiny je přidělena vlastní kruhová výseč o ploše úměrné hodnotě distribuční funkce pro tento prvek $D(x_i)$. Výsledek je podobný koláčovému grafu, viz obr. Dole.

Kolo se roztáčí N krát a při každém zastavení vybere 1 prvek (jedná se o výběr s navracením) – větší pravděpodobnost výběru mají prvky s vyšší hodnotou distribuční funkce.

i	D(x _i)
1	0,1
2	0,25
3	0,15
4	0,03
5	0,01
6	0,3
7	0,04
8	0,04
9	0,04
10	0,04
celkem	1,00

AdaBoost.M1

AdaBoost algoritmus **pracuje sériově**: klasifikátor (C_{K-1}) vzniká dřív než klasifikátor C_K

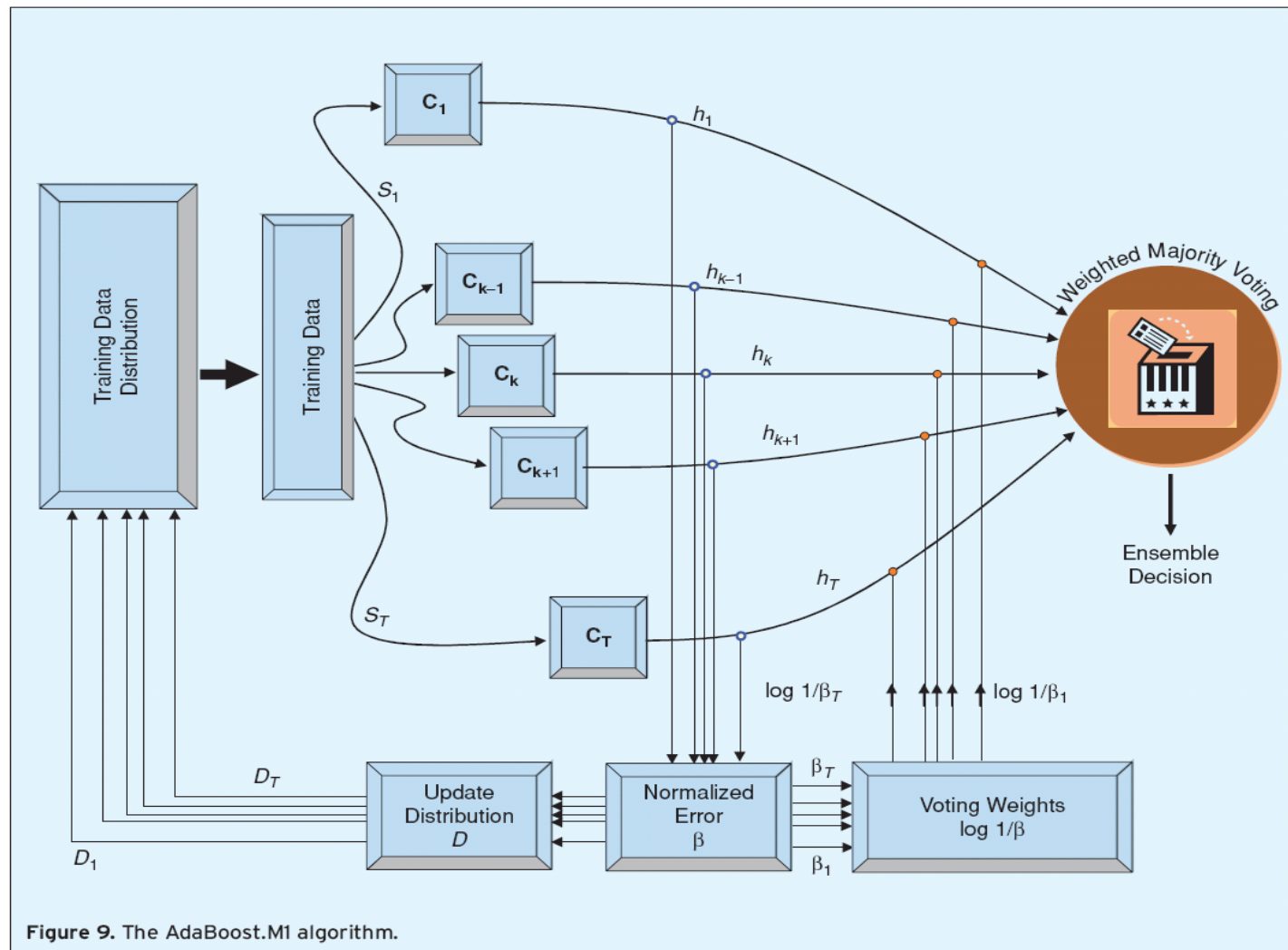
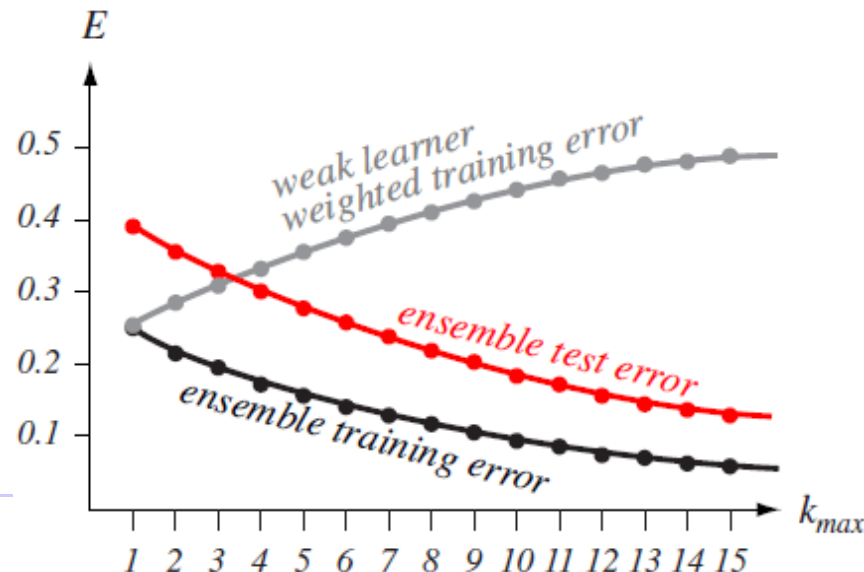

Figure 9. The AdaBoost.M1 algorithm.

AdaBoost

- ◆ AdaBoost se slabým klasifikátorem vede s rostoucím počtem kroků k_{max} k **exp.poklesu velikosti chyby** výsledného klasifikátoru.
- ◆ Naopak chyba sam.postupně vytvářených klasifikátorů roste (šedá čára), neboť tyto klasifikátory musí řešit stále těžší úlohy. Přesto jejich **kombinace dosahuje stále menší chyby na trénovacích datech** (černá čára), **pokud chyba jednotlivých klasifikátorů je menší než 0.5**.
- ◆ Vývoj **chyby pozorovaný na testovacích datech** má velmi často podobný trend jako na datech trénovacích (červená čára).

Výkonnost pro AdaBoost

- ❖ Ve většině praktických příkladů, chyba klasifikace prostřednictvím souboru klasifikátorů rychle klesá během prvních několika iterací a konverguje k nějaké setrvalé hodnotě (ideálně k 0)
- ❖ **Empirické pozorování:** metoda AdaBoost nevede k „přeučení“ (*overfitting*); pokus o vysvětlení nabízí *margin theory*

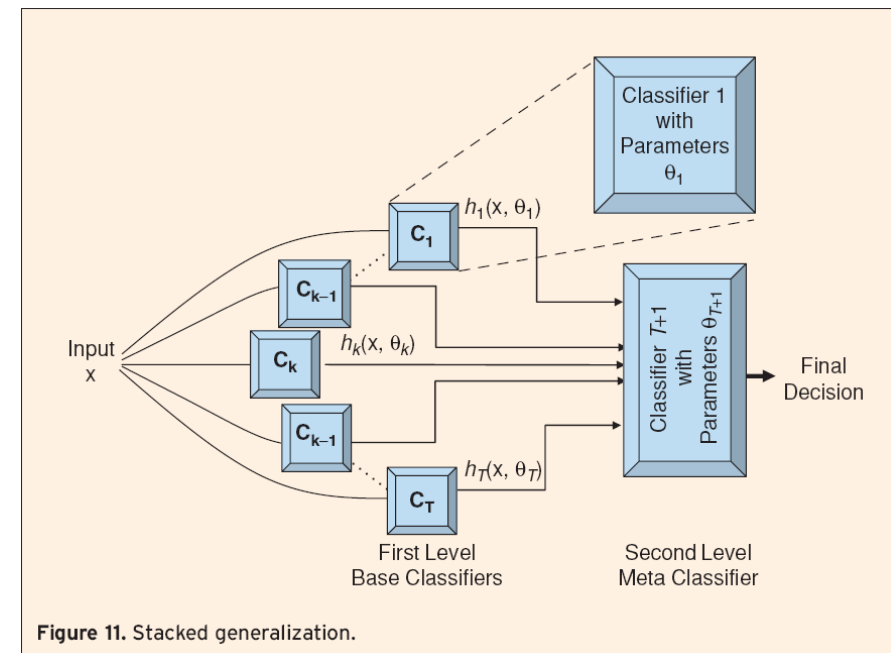

Stacked Generalization

se snaží rozpoznat spolehlivost jednotlivých vytvořených klasifikátorů (modelů) tak, že konstruuje **meta-klasifikátor**: Na **1. úrovni** je vytvořen soubor klasifikátorů, jejichž vektor klasifikací (doplněný správnou klas.) tvoří trénovací data pro **2. úroveň**: návrh meta-klasifikátoru, který z výsledků klasifikací souborem klasifikátorů navrhuje výslednou klasifikaci

- $C_1, \dots, C_T$ jsou natrénovány s využitím různých parametrů θ_1 až θ_T a tak vzniknou hypotézy (klasifikátory) h_1 až h_T
- Výstupy těchto klasifikátorů doplněné o správnou klasifikaci představují trénovací data pro vznik meta-klasifikátoru C_{T+1}

Shrnutí

- ❖ Soubory klasifikátorů jsou prakticky velmi užitečné
- ❖ Pro úspěch je důležité zajistit rozdílnost použitých klasifikátorů
- ❖ Techniky pro vytvoření souboru: bagging, AdaBoost, směs expertů *, využití dat bez uniformní reprezentace (data fusion),...
- ❖ Strategie pro kombinování výsledků klasifikátorů: algebraické postupy, hlasování, rozhodovací vzory.
- ❖ **Žádná technika ani strategie není vždy nejlepší !**

Další informace:

Polikar R., "Ensemble Learning," Scholarpedia, 2008.

Berka P.: *Dobývání znalostí z databází*, Academia 2003

Rolach Lior: Ensemble-based classifiers, *AI Review*, Vol.33 (2010), pp.1-39

(<http://link.springer.com/article/10.1007%2Fs10462-009-9124-7>)

* Tato témata jsme jen zmínili pro úplnost, ale nebyla probrána!